

Raadsinformatiebrief

Betreft: aanpak energiearmoede: Duurzaam Rondkomen 2.0 2024-2025

Aan de leden van de gemeenteraad,

Met deze brief wordt de raad door het college geïnformeerd over het uitvoeringsplan om huishoudens met een laag inkomen, een hoog energieverbruik en een woning met een lage energiekwaliteit te helpen.

Aanleiding

Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld aan de gemeente Den Helder om inwoners met een laag inkomen tegemoet te komen. Het gaat hierbij om huishoudens met een hoge energierekening en/of wonen in een woning met een lage energiekwaliteit. In 2022 is het uitvoeringsplan 'Duurzaam Rondkomen 1.0 2022-2023' door het college vastgesteld. In juni is de huidige uitvoering geëvalueerd en is er voor de verdeling van de nieuwe middelen een vervolg gegeven in het uitvoeringsplan 'Duurzaam Rondkomen 2.0 2024-2025'.

Wat is er in het vorige plan gedaan en wat wordt mee genomen?

In het uitvoeringsplan 'Duurzaam Rondkomen 1.0 2022-2023' is het project 'Energiecoaches' opgezet. In dit project zijn doorlopend inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt opgeleid als energiecoach om vervolgens door te stromen naar regulier werk. Op dit moment zijn er zes energiecoaches werkzaam. Zij hebben sinds oktober 2022 in totaal 3.400 minimahuishoudens een bezoek gebracht. Tijdens dit bezoek is advies gegeven over energiebesparing en zijn enkele producten achter gelaten of aangebracht. Hiermee is minimaal 180 euro per huishouden per jaar aan energie bespaard. Er zijn in totaal vijf energiecoaches uitgestroomd naar ander werk. De evaluatie van april 2023 laat zien dat dit een zeer waardevol project is. Daarom wordt er in het nieuwe uitvoeringsplan voorgesteld om de huidige aanpak voort te zetten en verder uit te breiden met meer energiebesparende producten en meerdere bezoeken.

De doelen en resultaten van het uitvoeringsplan 'Duurzaam Rondkomen 2.0 2024-2025'

1. De energierekening en het energieverbruik voor circa 3.800 huishoudens verder omlaag brengen met 200 euro per jaar per huishouden;
2. Het bieden van werkervaring aan inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Argumenten

1. *Ondersteuning van een energiecoach en hulp bij het plaatsen van energiebesparende producten bespaart minimaal 200 euro per jaar per huishouden door ontzorging*

Uit onderzoek van TNO¹ (2023) blijkt dat advies en hulp van energiecoaches gemiddeld een energiebesparing van 276 euro per jaar (23 euro per maand) oplevert. Dit concluderen zij na evaluatie van de aanpak van gemeentes in de afgelopen twee jaar. Vooral als een energiecoach meerdere keren langs komt heeft dit grotere en meerdere voordelen. Meer kleine energiebesparende maatregelen leveren een verdere besparing tussen 35 (gordijnen plaatsen en weghalen voor de kachel) en 90 (naden en kieren dichtten)² euro op. Andere voorbeelden zijn brievenbusborstels, tijdschakelklokken, stand-by killer stekkerdozen, ledlampen en fittingen, deurdrangers, dubbele isolatierol voor de kamerdeur en buisisolatie. Door de combinatie van energiecoaches en energiebesparende producten breder en vaker in te zetten realiseren we een grotere besparing.

Alternatieven zoals een waardebon vragen veel van een inwoner in armoede. Een waardebon moet worden aangevraagd, de juiste producten moeten worden besteld en goed worden geplaatst. Hier is vaak geen ruimte voor bij alle andere zorgen die deze huishoudens hebben. Hierdoor wordt de bon niet aangevraagd, de producten niet besteld of blijven de producten na bestelling in de doos liggen. De middelen worden hierdoor

¹ TNO (A van der Wal, C. van Ooij, K. Straver), 2023. Effecten van fixers/energiecoaches, renovaties en witgoedregelingen. <https://publications.tno.nl/publication/34640993/1EDZiA/TNO-2023-effecten.pdf>

² Milieu Centraal (2023). Energie besparen in een huurwoning. <https://www.milieucentraal.nl/energie-besparen/energie-besparen-in-een-huurwoning/#direct-besparen>

niet efficiënt en duurzaam ingezet. Hiervoor is dus meer ondersteuning en ontzorging nodig dat vanuit het uitvoeringsplan 'Duurzaam Rondkomen 2.0 2024-2025' wordt ingezet.

De energiecoaches gaan langs bij dezelfde doelgroep: huishoudens met een maximaal inkomen van 120% van het sociaal minimum die energietoeslag hebben ontvangen. De kans is groot dat meer huishoudens energiearmoede ervaren dan de huidige doelgroep van minimahuishoudens die energietoeslag ontvangen. Deze groep is echter niet inzichtelijk op adresniveau. Daardoor is deze doelgroep lastig te bereiken. Als er op wijkniveau bezoeken worden gedaan, zouden er ook middelen besteed worden aan huishoudens waarbij de kans op energiearmoede zeer klein is. Daarnaast zal op wijkniveau het aantal huishoudens zo gaan stijgen dat dit in het huidige tijdsbestek niet haalbaar is en de middelen dun verdeeld moeten worden.

Om huishoudens in armoede wel verder te ondersteunen, kunnen zij via flyers bij wijksteunpunten en via bijvoorbeeld Woningstichting Den Helder en de Voedselbank contact opnemen met een energiecoach. Ook worden er visitekaartjes gemaakt die inwoners aan burens kunnen geven als mond-op-mond reclame. Zo kunnen huishoudens in armoede een afspraak maken met een energiecoach. Ook zijn huishoudens in armoede welkom tijdens inloopuren op de standplaats van de energiecoaches, het FUNdament. Zo bereiken we ook huishoudens die buiten de randvoorwaarden van minimahuishoudens vallen.

2. Vaker persoonlijk contact met een energiecoach heeft een positief effect op de betrokkenheid in een buurt en de mentale en fysieke gezondheid van inwoners

Persoonlijk contact met iemand 'uit de buurt' die de tijd voor de inwoner neemt is zeer waardevol. Uit onderzoek van TNO² blijkt dat meerdere bezoeken van een energiecoach, een positief effect hebben op de betrokkenheid van huishoudens in de buurt en de mentale en fysieke gezondheid van inwoners. Inwoners bezoeken bijvoorbeeld sneller een wijkactiviteit en doen vaker vrijwilligerswerk. Energiecoaches komen achter de voordeur en bieden een laagdrempelige brug naar andere instanties over geldzorgen, wonen, eenzaamheid, opvoeden, digitale vaardigheden en gezondheid. Daarnaast is er met dit vervolg op het vorige uitvoeringsplan een terugkoppeling naar deze huishoudens.

Energiecoaches krijgen een opleiding over energiebesparing, ventilatie, communicatie, energiebesparende producten, herkennen van signalen en een training over hoe om te gaan met agressie. Daarnaast is er direct contact met het kernteam bij de gemeente. Ook krijgen zij ondersteuning van een jobcoach en is er afstemming met bijvoorbeeld wijksteunpunten.

3. Door het project 'Energiecoaches' zijn er nu elf inwoners uit een bijstandssituatie geholpen

Het opleiden van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt als energiecoach is een effectieve manier om inwoners te helpen om door te stromen naar regulier werk. Op dit moment zijn er vijf energiecoaches doorgestroomd en zijn zes inwoners werkzaam als energiecoach. In totaal zijn er dus elf inwoners uit de bijstand geholpen. Het doel is om gedurende het project doorlopend, gemiddeld vier energiecoaches te hebben.

Middelen en uitvoering

De middelen moeten voor 2026 zijn besteed

De gelden van het Rijk moeten voor 31 december 2025 worden besteed. In december 2024 wordt de huidige aanpak geëvalueerd en wordt er een terugkoppeling gegeven. Voor het uitvoeringsplan 'Duurzaam Rondkomen 2.0 2024-2025' zijn geen aanvullende middelen nodig.

Samenwerking en communicatie

Met het uitvoeringsplan 'Duurzaam Ronkomen 2.0' wordt de blijvende samenwerking tussen het sociaal domein (team Participatie), sub-team Duurzaamheid (team Omgeving) en externe partijen zoals woningcorporaties en zorginstanties geborgd. Het uitvoeringsplan is tot stand gekomen vanuit het kernteam dat onderling regelmatig met elkaar afstemt. Dit doet het kernteam samen met juridische zaken, inkoop, financiën en communicatie. Huishoudens worden met een brief op de hoogte gesteld dat de energiecoaches opnieuw langskomen. Via flyers, instanties, visitekaartjes en inloopuren kunnen ook inwoners die armoede ervaren maar geen energietoeslag ontvangen, hulp van energiecoaches krijgen.

Den Helder, 13 februari 2024.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Den Helder.

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester



J. (Jeroen) van Egerschot
Loco-secretaris

